

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca: Książk Stanisław Piasecki
Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Hęben

PRENUMERATA: W Brazylii 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu, półroczna 6\$000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3\$000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Północnej 2-50 dolary; w Urugwaju 3 pesy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu”: Kurytyba — Aven. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Kurytyba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm. wysokości przez jeden łam: do 3 razy należy przysłać 5\$000. — Ogłoszenia płaci się zawsze z góry, inaczej nie umieszczają się. Ogłoszenia można płacić znaczkami pocztowymi.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 200 reisów

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, Krzyżanowskiego, Kubisa i Aleksandra Majewskiego.

ILUZJA ROZBROJENIA NARODÓW

Wszelkie dotychczasowe konferencje rozbrojenicowe, mające na celu między innymi potęgami morskimi i lądowymi doprowadzić do ograniczenia zbrojeń, wydawały się zawsze zamiatane zgoła silny niespodziewany często antagonizm między największymi mocarstwami Europy i Ameryki.

Ugruntowała się jedyną świadomość grożącego niebezpieczeństwa przyszłej wojny, usiłująca nie tylko w umysłach powojennego społeczeństwa, ale znajdująca również wyraz i posłuch w dyplomatycznych działaniach różnych rządów Europy i Ameryki. Rezultatem zaś tych działań są sojusze obronne między poszczególnymi narodami, jak również zbiorowe paktów antywojennych w rodzaju podpisanego przez Polskę i szereg sąsiadujących z nami krajów paktu Kelloga.

Jak narazie, jest to jedyny postęp w kierunku pacyfikacji świata, albowiem w dziedzinie rozbrojenia narodów nie jeszcze konkretnego dotąd nie uczyniono.

Jak doniosły telegramy, w Genewie odbyła się wstępna konferencja, mająca na celu przygotować narody do powszechnego rozbrojenia.

Różne państwa złożyły już swoje projekty w tej dziedzinie. Zdawałoby się więc mogło, że powoli zbliżamy się do okresu wieloletnich wysiłków nad ugruntowaniem pokoju powszechnego. Tymczasem przytoczone niżej uwagi wykazują najlepiej, jak różne narody rozumieją problem rozbrojenia i jak daleko jesteśmy jeszcze od realizowania hasła powszechnego rozbrojenia.

Anglia, która już i tak posiada największą flotę na świecie przewiduje w najbliższych latach budowę 36 nowych krążowników i 27 łodzi podwodnych. Poza to mamy jeszcze świeżo w pamięci zeszłoroczne manewry floty powietrznej Anglii, mające na celu wypróbowanie obrony stolicy wielkiej brytyjskiej przed atakiem powietrznym nieprzyjaciół. Jak z tego wynika, Anglia nie przykłada większego znaczenia do traktatów, potępiających wojnę, nie wierzy nawet zbytnio w sojusze obronne, lecz stara się flotą swoją postawić na takiej wyżynie, aby mogła zawsze sprostać wymaganiom chwili.

Tajne zbrojenia niemieckie są powszechnie znane. Dodać można jeszcze fakt, iż Niemcy i w budowie na rok 1929 wstawiły potwornie wielką sumę idącą w setki milionów marek na utrzymanie Reichswehry, względnie na dalsze zbrojenia. Poza to wszystkim znana jest sprawa projektowanej w Niemczech budowy całej serii olbrzymich pancerników wojennych

A. B. C. i tak dalej. Flota powietrzna Niemiec, którą w każdej chwili przystosować można do celów wojennych jest dzisiaj największa w Europie.

Także i Ameryka buduje statki powietrzne, przewyższające pod względem udoskonalenia technicznego niemieckie Zeppelin. Obliczone są one, na balast kilka tysięcy kilogramów i załogą wojskową ze 100 ludzi. Charakterystyczna wielość jest rywalizacja Ameryki z Anglią w kierunku posiadania największej floty na świecie.

Regularne armie sięgają obecnie w Europie 6 milionów ludzi. Na zbrojenie Europa wydaje około dwa miljardy dolarów rocznie.

Wobec tego wątpić należy, by nowa konferencja w Genewie mogła dać jakiegokolwiek dodatnie wyniki. Zasada: «jeżeli chcesz pokoju, przygotuj się do wojny» — będzie zdaje się zawsze aktualną w życiu narodów, a wojny nie przestaną być nigdy «prawem natury».

Hold i powinszowanie

Wizyta króla i królowej w Pałacu odbyła się według historycznego ceremoniału.

Umysł Rzymian wszystkich stanów, wieku i pici zaprzęła obecnie sprawa wizyty, jaką król i królowa wloscy złożyli mają Ojcu Świętemu — Papieżowi.

Przewidywane jest, że ceremoniał tej wizyty odbędzie się ściśle według wskazań protokołu, jaki kierował wizytą, złożoną Papieżowi w 1923 im przez króla i królowę hiszpańskich.

W myśl tego protokołu król i królowa, którym prawdopodobnie towarzyszyć będą: premier Mussolini oraz książę Piemontu, wyjadą z Kwirynalu w otoczeniu świty w galowych karocach, eskortowanych przez konną gwardję królewską, przez ulice, na których będzie ustawione wojsko. Do Państwa Watykańskiego wjadą nie przez plac Świętego Piotra, ale bocznymi wrotami od strony południowej Bazyliki. Tutaj spotkani zostaną przez szereg wysokich dygnitarzy Dworu Papieskiego oraz przez świeżo mianowanego Gubernatora Citta del Vaticano, którym jest Commendatore Stefania.

Król, wychodząc ze swojej karocy, zsalutuje barwom papieskim, poczem utworzy się pochód z parą królewską na czele, za nią książę Ruspoli i monsignor Nardone (sekretarz Świętej Kongregacji Ceremoniału) eskortowani przez Gwardję Szwajcarską. Pochód wkrócy wspaniałymi schodami historycznymi do tak zwanej Sali Clementyna. Tutaj na spotkanie królewskiego orszaku wyjdzie Monsignor Caccia Dominioni, Mistrz Dworu Papieskiego raz grupa prawników Konsystorskich w starożytnych czarnych szatach z wysokim przybraniem głowy.

Przygotowanym dla nich tronie. Signor Mussolini, o ile będzie im towarzyszył, uklęknie również przed Papieżem i ucałuje jego dłoń, poczem stanie u boku swojego monarchy.

Po chwili król zjedzie z tronu, stanie przed Papieżem i odczyta adres powitalny, wyrażający «hold i powinszowanie», na który Ojciec Święty wygłosi odpowiedź. Po tej wymianie przemówień zakończy oficjalną część ceremonii udzielenia papieskiego błogosławieństwa parze królewskiej oraz wszystkim obecnym.

Ojciec Święty powróci po zakończonej ceremonii do swoich prywatnych apartamentów. Orszak królewski, któremu towarzyszyć będą trzej kardynałowie, znów z parą monarcharską na czele, przejdzie do sali de Tronetto stanowiącej rodzaj przedpokoju do prywatnego gabinetu Piusa XI. Tutaj cały orszak się zatrzyma, zaś król i królowa wprowadzeni zostaną przez mistrza ceremonii do gabinetu papieskiego na prywatną rozmowę z Ojcem Świętym. Po skończeniu wizyty Ojciec Święty osobiście odpowiadzi swoim gości aż do drzwi gabinetu i tutaj pożegna ich.

Wielka ta historyczna ceremonia ostatecznie przypieczętuje akt pojednania Kościoła z Państwem. Po jej odbyciu król i królowa opuszczą mury Watykanu i udadzą się do Katedry Świętego Piotra, gdzie na ich spotkanie wyjdzie Kardynał Merry del Val i poda im wodę święconą, poczem zaprowadzi ich przedwzrostkiem do Kaplicy Przenajświętszego Sakramentu na krótką modlitwę, a potem do Grobu Św. Piotra. Zład wyjdzie już para monarcharska wraz ze swoim orszakiem głównym wejściem na plac i wsiądzie do galowej karocy, aby powrócić do Kwirynalu.

Z racji wizyty ma być udzielona szeroka amnesia dla upamiętnienia uroczystego faktu.

KINEMATOGRAF NA DNI MORZA.

Człowiekowi udało się dotrzeć i zbadać każdy niemal zakątek ziemi; obca dla niego, niedostępna, a więc niezbadana pozostała jeszcze kraina wiecznych ciemności i ciszy, jaką jest dno oceanów. Wieczne igranie i ruch fal na powierzchni przechodzi stopniowo w głębi w zupełny spokój. W głębokości 1500 stóp panuje ciemność i głuchycisza, a do tego dołożą się

W sprawie Misji.

Do wszystkich Polaków Stanów: Rio Grande do Sul, Paraná i Santa Catharina.

Roda cy! Przynosimy Wam wiadomość wielkiej wagi.

W niedziele 7-go lipca zaczęły się Misje Święte w Thomaz Coelho. To jest początek Misji takie, głoszone przez polskich Misjonarzy, odprawia się wszędzie, we wszystkich prawie parafjach zamieszkałych przez ludność polską. Odprawia się będą w Stanach: Rio Grande do Sul, Paraná i Sta. Catharina.

Po zakończeniu Misji w Thomaz Coelho, Misjonarze udadzą się zaraz do stanu Rio Grande i tam przez 2 miesiące głosić będą słowo Boże po różnych parafjach polskich: Boa Vista do Erechim, Barro, Treze de Maio i w wielu innych miejscowościach. Dowiadujcie się od Ojca Cyryla Storki, którego dnia i w której parafji odprawiać się tam będą Misje. Przyjeżdżajcie na nie pilnie.

Potem przyjdzie kolej na parafie polskie w stanach Paraná i Sta. Catharina. W Guarany od 5 do 27 go października, w Porto Alegre od 1-go do 24-go listopada. Później w Cruz Machado, Abrancos, Sta. Candida, Orleans, Rio Claro, Lucena, Rio Vermelho, São Matheus, Agua Branca, Antonio Olinto, Prudentopolis, Iraty, Ivahy, Catanduva, Campo Largo, Muryci i t. d.

Katolikami jesteście. Wiecie więc dobrze, jak wielkie znaczenie mają Misje w rozwoju życia katolickiego w rodzinie, w parafii, w społeczeństwie. Stare nieporozumienia i niezgody usta-

jeszcze niska temperatura (około 40 stopni F) oraz olbrzymie ciśnienie, wywołane ciężarem górnych warstw wody.

Strefy wielkiej głębokości w oceanie są nieżyłalne, gdyż nawet 1000 podwodna zanurza się nie głębiej niż na jakieś 200 stóp, bo w głębokości już od 350 stóp, ciśnienie wody byłoby zdolne rozgnieść najsilniejszą 1000, jak orzech. W miarę głębokości ciśnienie to rośnie coraz więcej. W głębinach oceanu na 3-4 mil amerykańskich, ciśnienie to jest już wprost fantastyczne. Człowiek, któryby się znalazł w głębokości 3 mil pod wodą doznałby nacisku równego ciśnieniu 20 poełgów naładowanych żelazem. Z tego powodu głębie oceanu są dotąd niezbadane.

Abym jednak mógł spuścić się do pewnej głębokości i badać życie istot tam zamieszkujących, wynalazł badacz amerykański William Beebe, osobliwy przyrząd przy pomocy, którego dokonał nawet zdjęć kinematograficznych z tych niezbadanych i fantastycznych okolic oceanicznych. Jest to wielka stalowa puszcza, kształtu cylindra, długości około 7 stóp, a średnicy 3 stóp, niezwykle silna, bo zdolna wytrzymać ciśnienie idące w setki ton. Wiele kłopotu nastęcała kwestja szkła do okienka,

ja, robią miejsce miłej zgodzie. Zakorzenione nałogi i występki znikają, triumfuje ład i cnota. Obciążone sumienia odzyskują pogodę ducha. Dobrzy i sprawiedliwi utwierdzają się w dobre, bo otrzymują nową zachętę i pełną łaskę Bożą do wyrwania. Cennym owocem Misji jest pokój sumienia dla każdego chrześcijanina, pokój w rodzinie, pokój w parafii, pokój, którego świat dać nie może, pokój Chrystusów.

Wielu z Was było na Misjach już tu, w Brazylii i dziś jeszcze wspomnienie z radością bógie skulki Misji. Wielu pamięta te Misje, w których bralście udział przed dawnymi, bardzo dawnymi laty w kraju. Przypomnienie sobie kazania, przypomnienie Misjonarzy, przypomnienie sobie, jak mimo deszczu i niepogody, mimo wielkich odległości i pracy, spieszyście Wy i znajomi Wasi na Misje z całą gorliwością. Nieraz myśleliście sobie: żeby to raz jeszcze w życiu doznać się takich Misji.

Polacy! Oto teraz dla Was nadeszła ta chwila. Dowiadujcie się od Waszych Duszpasterzy, kiedy w waszym kościele odprawiać się będą Misje. Rozglądajcie szeroko radosną wiadomość o Misjach. Spieszcie na Misje. Spieszcie na nie młodzi i starzy, mężczyźni i kobiety, dbrzy i złi. Spieszcie w pogodzie czy w ślocie, w słońcu czy w deszczu, mimo zajęć i trudów. Pokażcie, żeście katolikami godnymi tego imienia, Polakami przywiązanymi gorąco do wiary przodków Waszych.

Niech nikogo nie zabraknie na Misjach!

przez które nurek mógłby czytać obserwacje, czy zdjęcia fotograficzne, oraz szklanej ochrony dla reflektora silnej lampy elektrycznej, mającej rozświetlić te wieczyste ciemności. Udało się jednak wytworzyć specjalny rodzaj szkła, które mimo swej grubości, zachowuje doskonałą przezroczystość. Wnętrze tego nurkowego aparatu, w którym człowiek może stać a nawet mieć pewną swobodę ruchów, zaopatrzony jest w dostateczną ilość skroplonego powietrza lub tlenu, jako zapas potrzebny do oddychania jak również w specjalne sole, które pochłania kwas węglany, wydzielany przez oddychanie. Nurek obserwator jest przez cały czas swego przebywania pod wodą w ciągłym kontakcie ze światłem za pośrednictwem telefonu, którym udziela największej interesujących spostrzeżeń ze swej wędrówki po głębinach morza. Ponadto nurek zabiera z sobą aparat kinematograficzny do zdjęć, aby uchwycić ruchy mieszkańców głębin, oraz pistolet magicy wyrzucający pociski przy pomocy ścieśnionego powietrza, celem upolowania niektórych potworów morskich.

O ile przy pomocy zwykłych dotychczas używanych dzwonów nurkowych mogli osiągnąć nur-

kwie głębokość 150 stóp, i to tylko zawodowi i silni fizycznie, to aparatami wyżej wymienionymi można dotrzeć do głębokości 1 mili. Statek pływac, ciągnie za sobą na silnym łańcuchu podwodne pudło, ale drogę tą wybiera mu sam nurek-badacz, wydając sternikowi okrętu odpowiednie polecenie za pośrednictwem telefonu. Dzięki inicjatywie i poparciu obecnego rządu włoskiego podjął się ostatnio instytut Luce uchwycenia na film życia, jakie się rozwija na dnie otchłani morskich i to przy pomocy aparatu nurkowego, pomysły Beebego.

Podobnym do opisanego jest również przyrząd nurkowy, sporządzony przez Hansa Hartmana, a wyposażony ponadto piecem, ogrzewającym wnętrze kabiny, oraz pewnego rodzaju śrubami okrętowymi w miniaturze, osadzonej na stronie zewnętrznej dzwonu, celem ułatwienia nurkowi ruchów w wodzie. Nie trzeba dodawać, że tak lampka piec, jak również motor obracający owe śruby czerpią potrzebną energię z prądu elektrycznego, dostarczonego im z okrętu przy pomocy kabla.

Ciekawy jest również aparat nurkowy Niemców Neufelda i Kuhlkego, z Kolonii, zbudowany z pewnego stopu aluminium. Posiada on prócz urządzeń podobnych do poprzednich aparatów, także pewnego rodzaju ruchome ramiona, umożliwiające chwytanie przedmiotów z dna morza lub pływających w razie niebezpieczeństwa może nurek przez otwarcie naczyń ze ściśniętym powietrzem spowodować natychmiastowe wypłynięcie z dzwonu na powierzchnię trwającą dwie minuty, z głębokości 500 stóp.

Zdjęciami kierował przyrodnik profesor Robert Omegna, który tak opisuje ów jakby zaczarowany świat: „Dno morza roi się niby od roślin, wśród których są okazy zdumiewające nas ogromem rozmiarów i różnorodnością postaci. Niezmierzone lasy palm, nieprzejrane kolony krzewów, bezgraniczne ogrody, zastłane kobiercami kwiatów w rodzaju anemonów, chryzantemów, hijacintów, czarowne altany o ścianach oplecionych bluszczem a zdobnych w girlandy winnego grona. Gdzieindziej znowu przykuwa uwagę naszą widok przepysznych bazarów, kołyszą się w powietrzu latarnie i lampiony, krążą balony do sterowania, latawce, drgają abażury, wachlarze, naszyjniki z pereł, lam rozwijają się wstęgi, huczą się kłębki, tu znowu otwierają się i zamykają parasolki.

Z Brazylii.

Kurytyba

Z POBYTU P. POSEŁA PIASECKIEGO. Rzadko przybywają do nas goście z dalekiej Ojczyzny. Toteż prawdziwą przyjemnością nam sprawił p. Adam Piasecki swoimi odwiedzinami. Jako sejmik do sejmiku ze stronnictwa DeBe interesuje się żywo emigracją. W kraju pracuje w sejmowej komisji konstytucyjnej i znany jest w szerokiej kółkach jako autor gruntownej książki o Konstytucji Trzeciej Republiki we Francji. Niestrudzony wybrał się w podróż, aby poznać warunki emigracji w Południowej Ameryce. Przez cały czas swojej podróży morskiej na statku „Krakus” zajmował się dola 700 emigrantów polskich którzy tym statkiem płynęli do Brazylii i Argentyny. W Buenos Aires zwiedzał hotel emigracyjny i patronat polski i zbierał informacje w Poselstwie Polskiem. W Kurytybie przebywał 6 dni. P. konsul Downarowicz udzielał mu informacji o obecnym za-

gadnieniu wychodziła polskiego w Paranie, a o stosunkach oświatowych p. Lech. Zwiedzał z wielkim zainteresowaniem bursę XX. Misjonarzy, Oświatę, drukarnię i redakcję „Ludu” naszego. Na prowincji oglądał zaś kolonie polskie w Abranches, Thomaz Coelho, Orleans, a pod Kurytybą zajęły go szczególnie wzorowe instytucje gospodarcze, rządowe utrzymane kosztem rządu parafińskiego.

P. poseł Piasecki żałował oczywiście, że nie mógł nacalnie przekonać się o wszystkich okolicznościach życia emigracyjnego, bo obowiązki odwoływały go do kraju. Ale i w tym krótkim czasie zdołał zebrać sporą liczbę cennych spostrzeżeń i dokumentacji, które w sejmie i w rządzie będzie mógł użytkować dla dobra emigracji.

Dnia 4 lipca opuścił p. Piasecki Kurytybę. Przez czas pobytu w Kurytybie był gościem XX. Misjonarzy.

LECZENIE METOJA DR. ASUERO.

Lekarz hiszpański Dr. Asuero zrobił sobie niesłychany rozgłos w świecie lekarskim swą metodą leczenia, którą adoptował od francuskiego Dr. Bonnier, w leczeniu osób sparaliżowanych. Metoda polega na tem, że się podrażnia rozpaloną igłą platynową nerw twarzowy tak zwany „Trigemini” który przechodzi przez błonę śluzową, to podrażnienie przenosi się potem zapomocą innych nerwów do rdzenia pachczerowego, a następnym tego jest to, że momentalnie znikają bóle i paralityki odzyskuje władzę i zdolność ruchów.

Tę metodę zaaplikował paraz pierwszy w Kurytybie weszłym tygodniu Dr. Vieira de Alencar na 40 letniej wdowie Albertynie Ramos, która od półtora roku cierpiała boleści w lewej nodze i nie mogła bez pomocy drugiej osoby chodzić.

Po dokonanej operacji w kilku minutach znikły jej cierpienia i już mogła chodzić o własnych siłach.

Drugie doświadczenie zrobił w szpitalu w Santa Casa, Dr. Virmond de Lima na 15 letniej dziewczynie, cierpiącej na reumatyzm stawowy w prawym kolanie. Chora nie mogła chodzić ani nawet siedzieć w łóżku. Po dokonanej kauteryzacji dziewczyna już mogła usiąść, zupełnej władzy jednak nie odzyskała.

Trzeciej operacji podjął się Dr. Vieira de Alencar na 38 letniej rusińce Marii Danilewicz, która już w szpitalu leżała od 14 marca 1928 roku i tylko o lasce chodzić mogła. Po operacji uczyła się dobrze i mogła już bez laski chodzić.

Takiej samej operacji dokonano jeszcze z pomyślnym skutkiem na Oldze Johanssona cierpiącej od 9 lat na reumatyzm.

Lekarze pomimo tak świetnych i widocznych skutkach różnią się w swych zapatrywaniach i powiadają, że trzeba odczekać co przyszłość okaże, czy te uzdrowienia będą trwałe.

PODATEK. Do końca tegoż miesiąca należy zapłacić podatek tak zwany „Imposto Predial e Taxa Sanitaria”. Kto się nie uiszczy do końca lipca podpadnie karze.

KOLONJA RYBACKA. Nie daleko od „Villa Balearia” pod Paranaguą założono nową Kolonję rybacką którą nazwano Domingos Soriano Costa.

TROCHE STATYSTYKI Z KURYTYBY. W miesiącu maju było 76 ślubów, 240 urodzin i 98 umarłych.

POCZTA LOTNICZA. Chcąc dziś szybko wysłać list do Eu-

ropy można to uskutecznić zapomocą poczty lotniczej w 7 lub 8 dniach w następujący sposób. List o ile możności najlżejszy, zaopatrzone w znaczek 500 reisów, składa się w Syndykacie „Condor” na ulicy 15 de Novembro w Palacio do Commercio, opłacając od niego osobną takse lotniczną w osobnych znaczkach, mniej więcej 1 milreisa od grama. Syndykat wysła osobną pocztę do Paranaguá 3 razy w tygodniu na hydroplan, który łącznie z pasażerami zabiera do Rio. Tam przekazuje ją drugiej kompanii francuskiej Latocoere, która również hydroplanem odwozi ją na wyspę Fernandez de Noronha leżącą w oceanie na wysokości Ceara. Tu stoi w każdy piątek gotowy, szybki statek francuski, pocztowy który w przeożgu 4 dni zawija do miasta Dakaru leżącego na brzegu afrykańskim. Z Dakaru dalej do Europy idzie linją lotniczą francuską do Paryża i do innych państw Europy o ile są w unji poczty lotniczej.

W ten sam sposób można wysłać listy pocztą lotniczą także z Florianopolis, Porto Alegre, Rio Grande i Pelotas, wogóle stamtąd gdzie są stacje lotnicze.

Parana.

W Prudentopolis dnia 4 bieżącego miesiąca w przystępie warjacji uduł Stanisław Rawski swego ojca Marcina.

Rio de Janeiro.

Trzyletnie dziecko odbiera sobie życie.

Dziewczynka imieniem Kandyda, córka Manuela Danias zgniewana, że ją skarciła matka za wybrak, spożyła jakąś mocną truciznę i w kilka chwil umarła wśród najstraszniej swych cierpień.

BIULETYN departamentu zdrowia publicznego podaje,

że niema już żadnego wypadku żółtej febrzy w szpitalu ani też po domach.

Na francuskim statku „Aurigny” który w tych dniach przejeżdżał przez Rio, pracuje jako służa w trzeciej klasie Generał Kozaków Ernest Ebelain. Przedtem był zamiataczem ulic w Brukseli robotnikiem w kamrze i śmieciarzem w Paryżu.

Santa Catharina

FABRYKI. Gazeta stanowa „A Republica” w artykule „Postęp przemysłowy” podaje ciekawe zestawienie pod względem fabryk. W roku 1928 Sta Catharina posiadała 2969 różnych fabryk i tak: 58 dla cygar i papierosów, 279 fabryk mebli, 388 masła, 66 kawy, 7 owoździ, 1 czekolady, 67 kapeluszy, 4 papieru, 26 tkanin, 2 lasek 4 świec, 84 obrusów i kołnierzyków, 2 zapatek, 279 obuwiu, 9 perfumów, 19 produktów aptycznych, 73 konserw, 1232 wód mineralnych, piwa, likierów i win, 20 octu, 169 wyrobów skórzanych, 20 artykułów ozdobnych, 4 farb, 2 skrzyń drewnianych, 13 grzebieni i szczotek, 3 pedził 6 ogni sztucznych, 4 dachówek, 7 zabawek i 119 fabryk seru.

Ze świata.

Francja.

Paryż, 5-go lipca. — Znanym adwokat paryski Piotr Gerbier, który niedawno wstał do stanu dubownego został wczoraj w Katedrze Notre Dame konsekrowany biskupem dla Lourdes.

Austria

Wiedeń, 5-go lipca. — Austria i Niemcy będą miały wspólny kodeks prawny. Dzienniki głosz, że został przedłożony komisji austro-niemieckiej projekt opracowania jednolitego kodeksu karnego.

Włochy.

Rzym, 4-go lipca. — Jest oficjalna wiadomość, że papież poraz pierwszy wyjdzie z Watykanu 25-go lipca i weźmie udział w procesji eucharystycznej, która odbędzie się pod kolumnadą na placu św. Piotra.

Rzym, 5-go lipca. — Donoszą z Livorno, że margrabina Anna Marja Strozzi żona pułkownika Mataspina, zastrzeliła w przystępie szału dwóch swoich synów, dwuletniego i ośmioletniego. W końcu sama odebrała sobie życie.

Niemcy.

Berlin, 4-go lipca. — Dr. Eckener przygotowuje balon „Graf Zeppelin” do lotu około świata. Do Japonii pojedzie jeden z inżynierów, aby tam przygotować miejsce do lądowania balonu. Miejsca pasażerskie już są wszystkie zajęte.

LECZENIE SUCHOT ZAPOMOCA DIETY.

Berlin, 5-go lipca. — Profesor berlińskiego uniwersytetu Sauer Bruok wykazał w konferencji, że świetne rezultaty osiągnął w przeciagu 6 lat leżąc chorych na suchoty zapomocą diety. Chorych odżywiający wyjątkiem pokarmami obfitującymi w fosfaty i tłuszcze roślinne, a pokarmy zaś przygotował solami mineralnymi, bo są lepsze od zwykłej soli.

Berlin, 6-go lipca. — Straszny huragan nawiedził Szwajcarię, Niemcy, Czechosłowację, Austrię i Węgry, taki jakiego ludzie od 18 lat nie pamiętają. Wyrwał drzewa z korzeniami i przerosił je na wielką odległość, pozabijał wiele ludzi. O mało co byłby uległ katastrofie pociąg pospieszny zjadający z Wiednia do Berlina, bo się zwałił jeden filar z mostu przez który pociąg miał przejeżdżać, ale maszyna sta przed czasem wstrzymał pociąg.

Prusy.

Z DOKUMENTÓW PRUSKIEGO CHAMSTWA.

Jak donosi „Dziennik Bydgoski” — w nrze 117 wychodzący w Ostródzie na Mazurach „Osteroder Zeitung” znajduje się artykuł p.d tytułem „Jednostronna wojna z Polską”. W artykule tym znajdujemy następujące ustępy, które przytaczamy w tłumaczeniu polskiem: „Polska powinna zamiast orłem białym, ozdobić herb swój padlinowym sępem (Aasgeier). Takie sępy padlinowe powinni sobie przypiąć także tak zwani polscy żołnierze, jako kokardy do swych konfederatek.”

Dalej czytamy w owym artykule: „Polski sęp bankrutwa (Pleitegeier) skrzeczy głośno i dobitnie. Sęp jest podrażniony, a podrażnione sępy padlinowe są nieprzyjemne. Obraz, który przedstawia naród polski wobec małosłkowych (belanglosen) wypadków opolskich, jest dziwny oraz wstrętny.”

Tak sobie pozwalają znieważać nas, a potem skarzają się, gdy śpiewamy: „Nie będzie Niemiec pluł nam w twarz...”

Doprawdy, niemiecka podłość i obuda są bezgraniczne...

Rumunja.

Bukareszt, 4-go lipca. — Telegramy z granicy rosyjskiej donoszą, że w okolicy Sorocka slychać było ustawiczną strzelaninę. Przypuszczają że to jest represja wojsk czerwonych z powodu ruchawki chłopów na Ukrainie.

St. Zjednoczone

Wielkie wrażenie wywarł w Stanach Zjednoczonych wyrok jaki wydał sąd w Pointville w Stanie Kentucky na 6 letniego chłopaka skazując go na 15 lat więzienia za to, że w kłótni o stary kawałek żelaza który znalazł na ulicy zastrzelił z rewolweru ojca swego towarzysza zabawy. W czasie całej rozprawy, młody zbrodniarz bawił się doskonale z towarzyszami, nie zdając sobie nawet sprawy, że się rozohodzi o jego skórę. Sędziowie przysięgli uznali go winnym a sędzia zgodnie z paragrafem wydał odpowiedni wyrok.

PIERWSZA PODRÓŻ INAUGURACYJNA HYDROPLANU „WASHINGTON”.

Piszą z Natalu, że o 13.30 przybył tam z Nowego Jorku pierwszy hydroplan „Washington” który rozpoczął pierwszy lot do Buenos Ayres.

Portugalja.

KRYZA MINISTERJALNA. Lizbona, 4-go lipca. — Z powodu różności zdań w gabinecie, — prezes Vicente de Freitas podał się do dymisji wraz całym gabinetem. Dymisja została przyjęta.

Telegramy z Polski.

Warszawa 4. — Dwie wiadomości osób zginęło z powodu katastrofy kolejowej. Wskutek zderzenia się lokomotywy z pociągiem osobowym w Podgórzu, zginęło pod Krakowem 19 osób, 55 zostało rannych z tych 5 ciężko. Lokomotywa i 4 wagony zostały zupełnie zniszczone.

Komunikat

Konsulat R. P. w Kurytybie podaje niniejszem do wiadomości wszystkich, którzy otrzymali już książeczki Pocztowe Kasy Oszczędności, opiewające na złote polskie, że winni oni zgłosić się do Konsulatu R. P. w Kurytybie (Rua Treze de Maio N° 63), celem sprawdzenia czy książeczki będące w ich posiadaniu nie zostały wysłowne podczas ciągu dnia z dnia 1. V. b. r. i jako takie czy nie podlegają wypłacie gotówkowej. —

Zgłaszając się należy osobieście lub listownie. — W razie zgłoszenia zapytania listownego, należy załączyć 0\$400 w znaczkach pocztowych na odpowiedź. —

Konsulat R. P. zaznacza, iż komunikat niniejszy nie dotyczy osób, które dotychczas nie otrzymały książeczek przechowywanych na złote polskie. —

Konsul Rzeczypospolitej Polskiej: Kazimierz Downarowicz.

Związek Amatorów Sceny.

Urządza dnia 13-go Lipca 1929 r. Wspaniałe przedstawienie pod reżyserją p. Z. Chorośnińskiej. Odegrane zostaną dwie arcywesołe komedje p. t.

Najnowsze Swaty

w dwóch aktach. Jednego z najświetniejszych humorystów polskich, A. Wilczyńskiego i

Generalna Próba

Przekomiczna farsa w jednym akcie W. Raorta. Po przedstawieniu piękny BAL — na uroczajenie będzie grał Artystyczna Orkiestra!!! Początek o godz. 8.30 Punktualnie!!! ceny wstępu jak zwykle.

ZWIĄZEK AMATORÓW SCENY.

Zaprasza wszystkich członków w niedzielę 14-go Lipca o godzinie 2-giej po południu na walec zebrania. Za Zarząd 1-szy Sekretarz — H. Oidakowska

KURS PIENIĘDZY.

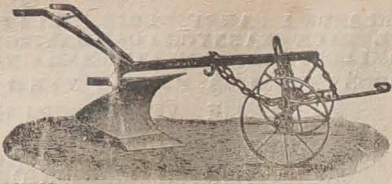
Dolar	88500
Lira włoska	8445
Frank francuski	987
Angielski funt sterling	48100
Pez argentyński	31880
Frank szwajcarski	18685
Złoty polski	1800

Adubo Parana

są najlepsze nawozy sztuczne. PATRZ OGŁOSZENIE

Kolonisci

DOŚWIADCZENI
W ROLNICTWIE
UŻYWAJĄ TYLKO
MASZYN OD
FIRMY:

Casa Hackradt
CURITYBA, Rua 15 de Novembro 96.
CAIXA POSTAL 420

Szanowni Rolnicy!

Nie oszukujcie się sami! Zanim kupicie inne nawozy sztuczne, dobrze będzie dla Was zaznajomić się z wynikiem maki kostnej z marką „Adubo Parana”. Zapytajcie się o wyniki Waszych sąsiadów lub Towarzystwo Rolnicze w Abranches. Wszyscy Wam potwierdzą znakomitą jakość a zatem wysoką wartość naszych nawozów.

Miejsce sprzedaży w Kurytybie:

- EMÍLIOS BOZI — Rua Marechal Floriano Peixoto 377;
- ALEKSANDER MAJEWSKI — Praça Coronel Eneas 4 (dawniejsza Praça da Ordem);
- PEDRO DEMETERGO & Cia. — Praça Tiradentes 15 (Cafe Globo);
- JÓZEF SYSAK — Praça Zacharias 112;
- MAX MUELLER — Avenida Candido de Abreu, róg ulicy Itararé

Fabryka Nawozów Sztucznych

ALBANO BOUTIN & Cia.

São Lourenço — przedłużenie ul. Assunguy
BIURO I DEPOZYT: BOULEVARD CAPANEMA 155
CAIXA POSTAL 332 — TELEFON 226 I 1345.
Curityba — Parana

Mamy zawsze na składzie ZAGRANICZNE NAWOZY SZTUCZNE. JESTEŚMY POD AGENTAMI SALETRY CHILIJSKIEJ

BILETY OKRĘTOWE

DOM NA SPREDAŻ za 20.000\$000
Wspłata ułatwiona. Z powodu wjazdu sprzedem dom mrowany, na pagórku w dobrym położeniu, skład moana widzieć całe miasto przy ul. Boulevard General Carneiro 40 (Travessa da Rua 15) Porozumieć się można z właścicielem Cardoso w tym domu

direk jak również de Chmede najniej informować się **rua Aquidabam N. 62** — wejście od Visconde de Nacar **Pierwsza piętro.**

poszukuje 4 szewców i 2 garbarzy p. Szymański w **Guarapuava** płaci się dobrze. Blizszych informacji udziela p. **Wróbel** w Związku Polskim.
Rua Carlos Carvalho 73 Kurytyba.

Królowie na wygnaniu.

Utarło się w opinii publicznej przekonanie, że najbardziej pożądanym godnym jest los lioznych, zdetronizowanych skutkiem rozmaitych wypadków królów i cesarzy. Władców tych, przebywających na wygnaniu, uważa się też naogół za bardzo nieszczęśliwych i skrzywdzonych — a o życiu ich wyraża się zazwyczaj z jaknajwiększą litością. — Zdania te są jednak naogół najzupełniej fałszywe. — Naogół bowiem zdetronizowani królowie i księżęta, jako właściciele liczących dóbr prywatnych, oraz znacznych kapitałów, lokowanych w bankach zagranicznych, — mają zazwyczaj zapewniony wcale wygodny byt, — tak, że utrata tronu nie sprawia im prawie żadnych, poważniejszych trosk.

Oczywiście nie jest już życie na wygnaniu tem pasmem dumy i potęgi, jaka płynie ze świadomości posiadania władzy. — Ale wiadomo przecież ile trosk związanych jest z piastowaniem najwyższej godności w państwie i jak dalece skrupowana jest wolność władzy konwensami dworskimi i towarzyskimi. — Toteż życie na wygnaniu jest dla niektórych książąt i królów nie tylko wcale znośne i zabezpieczone materialnie, — lecz czasami nawet wygodne i dające możliwość nieskrępowanego rozwoju indywidualnego.

I tak żyje w szczęśliwym zaciszu już od 19 lat w angielskim miasteczku Twickenbaum król portugalski Manuel. — Pędzi on żywot zwyciężonego mieszczucha i codzien nie wraz z żoną chodzi na zakupy. — Niema jednak żadnych trosk pieniężnych i mieszkają w pięknej willi, odcienionej wspaniałym ogrodem. — Portugalska para królewska jest ponadto bardzo muzykalna. — Król gra bardzo dobrze na skrzypcach, — małżonka zaś jego jest utalentowaną pianistką, — urządzają zatem dość często wspólne

koncerty. — Król Manuel oddaje się pozatem dość silnie pasji zbierania starożytności, — oraz dość wiele czasu przepędza na kortach tenisowych. — Obok króla portugalskiego gości Anglija w swych granicach również i eks-króla greckiego. — Zdetronizowany monarcha grecki jest również z losu swego zupełnie zadowolony i dość często wyraża przekonanie, — iż czuje się obecnie bardziej szczęśliwy, niż dawniej. — Powodki mu się bowiem naprawde doskonale. — Mieszka ze swą żoną Elżbietą, księżniczką rumuńską, — w pięknej, wiejskiej, posiadłości tak przejął się rolą zarządcy rolnego, — że czuje się niewojak, — gdy niekiedy przyjeżdża do pałacu królewskiego w Londynie. — Ciskawym jest również los byłego szacha Persji. — Przed kilkoma laty wybrał się egzotycznym tonem w podróż po Europie. — Pobyt w stolicach europejskich tak szachowi zasmakował, iż nie okazał on najmniejszej ochoty powrotu do kraju. — Toteż na zapytanie rządu perskiego, kiedy jego szachowska mość wróci do ojczyzny, odpowiedział wymijająco i wkrótce potem z radością dowiedział się o zdetronizowaniu go. Początkowo wiodło się szachowi na wygnaniu doskonale. — Pełdził bułaszczy żywot w uroczystej stolicy nadsekwafskiej i rzucał pieniądze na wszystkie strony. — Ale gdy kosztowności zaczęły topnieć, — opamiętał się i dowiedział, że posiada nietylko żyłkę zabawowa, — lecz potrafił się również zdobyć na jakiś praktyczny pomysł. — Założył więc eks-szach w Paryżu sklep z kosmetykami i w przeciągu krótkiego czasu zyskał liczną klientelę. — I dziś zacięra byłby monarcha perski ręką z radości, — gdy widzi, jak dochody jego coraz bardziej się powiększają i czuje się o wiele lepiej i szczęśliwiej za ladą sklepowa, — niż na tronie spowitym w piękne pawie pióra.

Człowiek powinien pić trunki tylko z firm w świecie uznanych za bardzo dobre. Firmą taką jest firma **ATLANTICA**, która ma specjalnych fachowców do wyrobienia trunków, które uskutecznią się z największą ostrożnością.

Znawcy piwa wychwalają pwa z **BROWARU ATLANTYKI** i je polecają — Piwa i inne trunki **ATLANTYKI** mają ochronne marki, na które przy zakupie powinno się uważać. **Atlantika** ma różne marki piwa jak: **Bock-Bier, Bode da Atlantica, Astra Pilsen da Atlantica, Imperial Pilsen da Atlantica, Guarana Espumante da Atlantica, Atlantica München, Soberba da Atlantica, Curitybana da Atlantica, Inne Trunki, Agua Tonica da Atlantica, Gazeza da Atlantica** e ite.

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich, wiedeńskich i paryskich szpitalach. Praktyka ogólna. Leczy specjalnie choroby skórne, weneryczne, pęcherza i włosów. Klinika dla dzieci. — Leczy Żelaki oraz rany na nogach bez operacji. Leczy szluzowicę promieniami Diatermii. Konsultorium i rezydencja: Rua 15 de Novembro 5. Przyjmuje od 10 do 12 i od godz. 4-6j do 6-6j. Rez. Rua O. Araujo 970 — Telefon 424

DR. J. VIEIRA DE ALENCAR

Praktykował w paryskich berlińskich szpitalach **Klinika Chirurgiczna**. Leczy choroby kobiece i dróg moczowych. — **Blathermia i Rales Ultra — Violeta.** Konsultorium: Rua 15 de Novembro 47-2 piętro (Palacio do Commercio) — Telefon, 1182 — od 10 — 11 i od 3 — 5. Rez. Avenida Iguaçu 105 — Telefon 1023.

ELIXIR 914

1 pastylki 914.
Kilkudniowe zażywanie! 1) Czyści krew, 2) Sprowadza znik przyszców, plam, swadzenia ran i t. p. 3) Usuwa reumatyzm, ból głowy i gaści, 4) Usuwa objawy syfilistyczne. 5) Wzmocnia trawienie. **Elixir 914** nie atakuje żołądka — jest najlepszym środkiem czyszczącym krew, uznanym przez studentów i lekarzy chorób syfilistycznych. — Dostawiony przez Urząd Zdrowia D. N. z S. Paulo N 26 z 21 2 — 1916.

AVISO.

Rodacy

Chcący sprowadzać rodziny z Polski jak również osobiście udający się do Ojozyny. Korzystajcie z najlepszej pory do podróży.

Comp. Chargeurs Reunis i Sud Atlantique

PRZEDSTAWICIEL NA PARANĘ:
P. TEOFIL G. VIDAL
RUA 15 DE NOVEMBRO N. 115.

- AGENCI FIRMY:
- Ladislau Bukowski, **Ponta Grossa** — Parana — Praça Beato de Guarana N 4 — Caixa postal 174.
 - João Szlenlarz — **Prudentopolis** — Parana — Praça 15 de Novembro 4.
 - Albin Piotrowski — **Ivahu** — Parana.
 - Ludovico Hawryluk — **Iraty** — Parana.
 - Stanislaw Giuszczyński — **Marechal Mallet** — Parana.
 - João Zawadzki & Cia — **Fluviopolis** — Parana.
 - Wł. Kacprzak — **Elo Claro** — Parana.
 - Kółko Rolnicze, adres Ks. Zdzisławy — **São Mathens** — Parana.
 - Francisco Pastornik — **Itayopolis** — Alto Paraguassu — Estado Santa Catharina.

Banco Nacional do Commercio

Założony w roku 1895 — a znajduje się w Kurytybie od r. 1919
Kapitał Rs. 25.000.000\$ — Kapitał Rezerwy Rs 21.750.000\$
Zajęta wszelkie sprawy bankowe. Przyjmuje pieniądze na **Conta Corrente** i daje dobre procenta.

ADRES: **Banco Nacional do Commercio**
RUA 15 DE NOVEMBRO 42, róg RUA MARECHAL FLOBIANO

Klinika Chirurgiczna

RUA AQUIDABAM N. 66.
Telefon N. 448.

Chorzych zamiejscowych przyjmuje się na stały pobyt. Nowy aparat **Freigens** (dwoj-X). Specjalność: choroby chirurgiczne, kobiece i dróg moczowych.
Dr. Antoni Rydygier

ADWOKACI

Dr. J. Berquo F. Coelho
Dr. Jan Grabski
Rua 15 de Novembro 83. — 1 ro andar — sala 7

CURITYBA — Parana — Brasilia

Jeszcze jednego władzę wchodzącego spotkać można w Europie na wygnaniu. Jest nim były sultan turecki **Abdul Mejid**. — Mieszka on wygodnie w uroczym szwajcarskim zakątku **Territet**. — Czasami, gdy jego sułtańskiej mości nudzi się już pobyt we własnej willi, — wyjeżdża: on do Nizy i paraduje po promenadzie, lub też gra w kasynie.

Również i zdetronizowany car **Bulgarii** nie narzeka wcale na swój los. — Wzburzył się bowiem kłopotów królewskich oddał się władce bułgarski całkowicie swym umiłowanym zajęciom przyrodniczym. — Mieszka w wspaniałej willi w **Coburgu** i we wspaniałym swym ogrodzie hoduje rzadkie okazy roślinne, oraz zbiera rozmaitego rodzaju motyle i owady. — Oto koleje losu niektórych wygnanych władców. — Jak widziemy — nie są one wcale tak tragiczne, — przeciwnie zaś sposób życia zdetronizowanych monarchów mógłby być przedmiotem marzeń niejednego człowieka.

Jedną tylko eks-cesarzowa austriacka **Zyta** odczuwa bardzo boleśnie skutki wygnania. — Obarczona liczną rodziną, — pozbawiona swych rodowych majątków, mieszkająca była cesarzowa w darowanej jej przez hiszpańską parę królewską willi w **Lequeto** i zarabiała na życie hafciarstwem. — I ten brak środków finansowych jest też — zdaje się — głównym powodem, — dla którego eks-cesarzowa nie przestaje nigdy marzyć o powrotnym zdobyciu purpury królewskiej. To też wychowuje eks-cesarzowa dzieci swe tak, aby kiedyś w przyszłości mogły one znowu wskrzesić w Europie chwałę, potęgę i bogactwo **Habsburgów**.

KORESPONDENCJE.

FELICJANOWO, 24 6 1929
Po długim oczekiwaniu nareszcie i do naszego Tow. Św. Stanisława

Kostki przybył **Ksiądz Żukowski**. Przed nabożeństwem powiedział nam piękne kazanie o Świętym Janie Chrzcicielu i o nowym Świętym Janie Bosko. Przeważnie zachęcał rodziców aby dbali jeszcze więcej o kształcenie dzieci a dzieciom polecał naśladować przykłady z życia nowego świętego. Podczas nabożeństwa o urodzaju, pan **Wojciech Kubaszewski**, sędziwy nauczyciel naszych dzieci wykonał z nimi pieśń polską. Po tem były deklamacje uczniów oklaskiwane przez kolonistów zebranych z całej linii. W końcu pan **Bujnowski**, profesor wyższej szkoły z miasteczka, zjął fotografie na pamiątkę tak wesołego dnia, po wszystkim, p. **Michał Marcin**, najbliższy sąsiad szkoły, zaprosił księdza i profesorów na obiad powesenny, ponieważ parę dni przedtem wydał za żonę za swą panią **Rubaszewską**, swą córkę **Cecylię**, która już od dwóch lat ukończyła piątą klasę w miasteczku. Prezes **Stanisław Galski**.

ZAKŁAD CZECHOWYCH WARBATÓW.

Tak nazywa p. **Stefan Lauzanne**, wbytny publicysta francuski i jeden z redaktorów paryskiego „La Matin”, obecną republikę sowiecką. I mówi: Centralny zakład warbatów europejskich, znajduje się pod 30 stopniem szerokości wschodniej, pomiędzy Oceanem Lodowatym od północy. Uralem od wschodu, Morzem Czarnym od południa, a Rumunją, Polską i republikami nadbaltyckimi od zachodu. Dawniej nazywano to Rosją; dziś nazywa się zrozpozpolitą sowiecką, albo bolszewją, lub jeszcze inaczej. Zakładem warbatów nazywa p. L. obecną bolszewję, po przeczytaniu pisma **arcybolszewickiego** p. t. „Krasnaja Gazeta”, która odkryła straszna prawdę, mianowicie, że wśród 46 profesorów, wkładających na uniwersytetach sowieckich ośmiej, jednego tylko zaliczyć można do stercgów prawdziwych ko-

munistów; wśród 76 profesorów medycyny niema ani jednego, którego przekonaniom można dać wagę komunistyczną. Aby zapobiedz tak niebezpiecznemu dla rządów sowieckich stanowi rzeczy, postanowili ozerwoni obłąkaczy chwycić się radykalnego środka. Oto wszyscy profesorowie, którzy wkładali jeszcze za czasów caratu i ci, którzy mają 65 lat, muszą podieć ostremu egzaminowi z przekonań. Egzaminatorami będą studenci uniwersytetów. Ale nie wszyscy; wybrana będzie elita, o przekonaniach ustalonych i szczerze komunistycznych, a więc przeważnie ci, którzy się skupiają około pisma studenckiego, p. t. „Krasnyj Student”. Są to młodzieńcy o niezłomnych przekonaniach, a więc nie wierzą w nic i głośno o swem niedowiarstwie głoszą; żyją tylko w wolnych związkach małżeńskich, niektórzy z kilkoma studentkami naraz; pozbyli się wszelkich form i pozorów zewnętrznych, odrzucili dawne przesady o celności ubrania; myć się, czesaniu lub t. p. Taką duszną a dosadną charakterystykę daje p. Lauzanne o obecnych stosunkach w Rosji sowieckiej.

NA UROCZYSTOŚĆ ŚWIĘTEJ ANNY,

mająca się odbyć w kolonji **Serrinha**, **Municypium Lapa** d. 26 lipca b. r. zapraszamy niniejszem wszystkich Rodaków, prosząc o jak najliczniejszy udział. Także prosimy o łaskawe dary na **LOTERIJE FANTOWĄ** która się odbędzie w tym samym dniu.

Dochód z Loterii Fantowej obrócony zostanie na postawienie plotu. Kol. Serrinha 1929 r.

Organizatorowie uroczystości:
Jan Clonek
Michał Kowalski.

Towarzystwo im. Tadeusza Kościuszko-Lęczęność i Zgoda.
Zaprasza wszystkich swoich Członków na Walne półroczne Posiedzenie które się odbędzie dnia 14 Lipca o godzinie 2-giej po południu.
Zarząd.

Piwa ASTRA PILSEN z Atlantyki nie powinno nigdy brakować w domu

PHOENIX

MASZYNY DO SZYCIA HAFTOWANIA

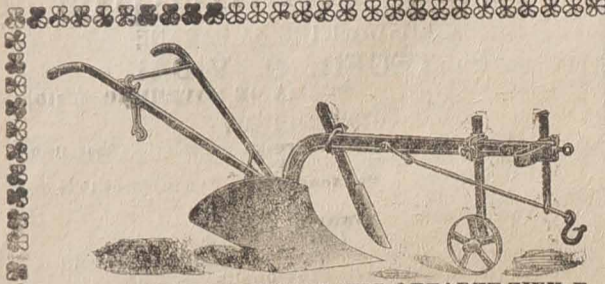
Mamy na składzie wielki wybór różnych maszyn do szycia; są droższe i tańsze, nadają się do jakiegokolwiek pracy kra- wieckiej.

Sprzedajemy te maszyny na spłaty miesięczne.

Prosimy odwiedzić naszą stałą wystawę.

RICARDO HOENE & Cia.

Rua Barão de Rio Branco 278 - 282 - Curitiba.
Filia: Rio Negro. Przedstawicielstwo naszej firmy w Ponta Grossa, São Bento, Joinville, Ouro Verde, Tres Barras, Campo Largo

PEAKTYCZNE NAJROZUMNIEJ ORZĄDZE ZIEMI
PLUGI SA WE WIELKIM WYBORZE

CASA METAL

CURITYBA, Rua 15 de Novembro 44 - Caixa Postal 140

"A VENCEDORA"

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papierki owianych.

Cukierki malinowe, kokosowe, migdłowe, cytrynowe, ananasowe, truskaw- kowe, bananowe, mleczne i gumowe. — Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bar- dzo przystępnych. — Uprasza się Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.
FRANCISZEK LACHOWSKI
Curityba - Rua Cabral N 53 - Curityba

Casa de Saude „São Francisco”

BOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA
DR. JORGE MEYER FILHO
Rua São Francisco N 25 - Curityba.

Specjalność: operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastoso- wanie sztucznego pneumatorka przy osobach cierpiących na płuc. — Nowo- czesny aparat Koestgen. — Diatermia. — Sztuczne ultra fioletowe, promienia- sjeneczne, Zystokopja i t. d. — Przyjmuje od godziny 10-iej do 11 pół od i 1-5

Rozmaitości.

GIGANTYCZNY POMYSŁ TUNELU PODMORSKIEGO.

Pomysł złączenia za pomocą tunelu podmorskiego Anglii z Fran- cją, a więc z kontynentem, nie jest bynajmniej nowy. Był jednak długo uważany za utopię literacką. W możliwości technicznego wyko- nania tego gigantycznego dzieła nigdy nie wierzono.

I oto, rodzi się w oczach naszych początek tej możliwości.

Projekt takiego tunelu opracow- ał ostatnio inżynier francuski z Paryża, Bartaux. Projekt został już zbędny przez specjalną komi- sję rzeczoznawców i uznany za nadszający się do wykonania. Powsta- ło już nawet towarzystwo francusko- angielskie, które posiada du- że kapitały i zamierza podjąć się wykonania planów. Rządy obu państw zastanawiają się jeszcze nad tem, czy aprobować projekt, ale zdają się, nie niegnać kwestji, że dadzą pozwolenie.

Tunel ten byłby najba- dziej gi- gantycznym dziełem techniki.

Długość tunelu obliczona jest na 53 kilometrów. Pierwszy wyłot tunelu rozpoczynałby się w zatoce małego miasteczka francuskiego Sangatte i biegłby na poziomie 100 metrów pod powierzchnią morza. Szerokość tunelu obliczona na 60 metrów.

Budowa tunelu tego ma być roz- poczęta jeszcze w ciągu roku bie- żącego (1929), a zakończenie pracy spodziewane jest w ciągu 3 lat.

Wnętrze tunelu będzie przed- stawiało się niezwykle. Zostaną tu przeprowadzone ulice dla ruchu samochodowego, będą pobudowa- ne torry dla pociągów ekspres- wnych, oraz specjalne linie dla ko- lejki elektrycznych. O rozmiarach tego dzieła komunikacji świadczyć może ten jeden choćby szczegół, że przewiduje się dziennie prze- jazd z Londynu do Paryża i na- odwrot aż 120 lokomotyw elek- trycznych.

Droga z Paryża do Londynu trwać będzie tylko 3 godziny.

Tunel będzie posiadał własne elektrownie, a ludzie związani z

tego utrzymaniem i ruchem otrzy- mają tu osobne domki. To pocią- gnie za sobą budowę sklepów, ka- wiarń, barów.

Powstanie więc w ten sposób jedno z najdziwniejszych miast podmorskich na świecie.

To pociągnie za sobą konieczność wysilenia się techniki w najrozmai- tszych jej przejawach. Skoro miesz- kać tu będą tysiące ludzi, trzeba będzie naprzykład urządzać odpo- wiednie oczyszczenie powietrza. Trzeba będzie także zapewnić ab- solutne bezpieczeństwo, że naprzy- kład pewnego dnia tunel nie zosta- nie zalany. Setki problemów do roz- wiania!

SENSACYJNY WYNALEZEK LOTNICZY ZABEZPIECZY PRZYSZŁOŚĆ ANGLJI.

Londyn. — Sunday Express- przynosi sensacyjną informację o doniosłym odkryciu technicznym na polu obrony przeciwlotniczej.

Udało się mianowicie skonstru- wać specjalny aparat, polegający na telewizji, t. j. widzeniu na odległo- ści i noktowizji, tj. widzeniu w nocy. Aparat ten umożliwia kontrolo- wanie widnokręgu w nocy i alar- mowanie natychmiast odnośnych stanowisk obronnych o pojawieniu się nieprzyjacielskich samolotów.

Nad wynalazkiem tym pracowano intensywnie od czasu ostatnich manewrów lotniczych, które wyka- zały, że Londyn na wypadek ataku lotniczego w ciągu kilku godzin mógłby być zamieniony w stos gru- zów. Jak dziennik oświadcza, doniosły ten wynalazek zabezpiecza przyszłość państwa brytyjskiego.

UGOTOWAŁA TEŚCIOWA W KOTLE.

Donoszą z Rygi: O niezwyklej ciemności szarych mas litewskich i o zbrodniczych instynktach — które wskutek ciemnoty panują na Litwie — świadczy następujący fakt: We wsi Betygola, oddalonej o kilka kilometrów od Kosowa, zgi- nęła w niewytłumaczony sposób starszka Aniela Kaupcowa.

Sprawą zainteresowała się po- lioja kowieńska. Wyniki śledztwa dały wstrząsający rezultat.

W mieszkaniu starszki znalezio- no pokrwawione ubranie, zaś w śmietniku spalone resztki kości.

Polski zakład fryzjerski

CZESŁAWA MAZURKA.
Ul. Eban Pereira N 41.
(naprzeciw Hotelu Central).
Obsługa sumienna. — Ceny przystępne

APTEKA HUMANITARIA — DROGARIA

Rua Dr. Trajano Reis N 3 — Curityba
Wszelki wybór lekarstw i preparatów krajowych i zagranicznych po cenach niskich.
Recepty lekarskie zatwiera się szybko i sumiennie.

Apteka Tell

DROGARIA
Sigel Etzel & Cia.
Lekarstwa i preparaty krajowe i zagra- niczne.

Vermicida Tell wróg robaków i glist
Farby Tell najlepsze do farbowania ubrań i sukienek.
Fermento Tell ekonomiczne drożd- dzę do ciasta i chleba.

Recepty lekarskie zatwiera się szybko i sumiennie.

Fluxo Sedatina

usuwa kolkę i bolesci przy wydzielanu moczu także i u kobiet w stanie odmien- nym i to w ciągu dwóch godzin.

Fluxo Sedatina leczy szybko i skutecznie wszystkie choroby kobiece.
Fluxo Sedatina używają z do- brym skutkiem w zakładach położni- czych i domach zdrowia.

Dozwolone przez Urząd Zdrowia z São Paulo pod N. 196 z 15-go marca 1219 roku.

Dr. CARLOS MOREIRA, Lekarz.

Specjalnie leczy oczy, uszy, nos i gard- lo. — Konsultogium: Pharmacia Corrêa, Rua Marechal Floriano N 22 od godziny 3-ciej do 5-tej. Telefon 482. — Rezy- dencja: Rua Visconde de Naçar 85 — Telefon 388.

RESTAURACJA

Deposito Atlantica
Rua Mar. Floriano Peixoto N 83
róg Praça Carlos Gomes
Smaczne obiady i kolacje, ciepłe obiady według życzenia klientów. Co dzień pierwszorzędne pieczywo. Zawsze świe- ży szops Atlantica.

RESTAURACJA.

Smaczne cie- płe i zimne obiady i kolacje można otrzymać w każ- dej chwili według życzenia klientów. Szurasko najlepiej przygotowane, do tego napoje krajowe i zagraniczne. Zawsze świeży szops Atlantica.

Travessa Zacharias N. 11 na różnik — Curityba.

Skład towarów Spożywczych

ZELAZO W SZTABACH I W ZELASTWA, FARBY, OLEJE, ŻELAZO W SZTABACH I W PEW TACH CZARNYCH I GALWANIZOWANYCH, CYNK GRÓ, DKI CYNK KARBOWANY, SZKŁA, NACZYNNIE KUCHENNE, BRONIA MUNICJA, PŁUGI NIEMIECKIE „Eber“

KUPIJE SIĘ WE WIELKIEJ IŁOŚCI wesk.
Fabryka smalcu „Victoria“.
SKŁAD RÓŻNYCH PRODUKTÓW BAYER
SPRZEDAWCY słynnych i ekonomicznych PIECÓW i higienicz- nych łózek Wallig. — Coffres Nacimento.
KOMPLETNY WYBÓR PREPARATÓW APTEKARSKICH

Justus & Cia.
IMPORT I ESKPORT.
RUA BALDEINO TAQUES 93 95. — Caixa postal 10 — Telefon 171
Pont Gross — PARANA — BRASIL.

Wszyscy powinni pić tylko
Cruzeiro München
NAJLEPSZE PIWA NA OKRES ZIMOWY.
Cervejaria Cruzeiro
Telefon 495. — CURITYBA

BALSAMO
SIA HELENA
Infallível contra do
leczy reumatyzm, bóle pierśiowe, bóle zębów, uszu, nowralgie, kolkę świeże rany i t. p.
Lekarska tego używa się przez nacieranie.
Jest do nabycia we wszystkich aptekach.

VANADIOL Grande Tonico Phosphatado
Czyszczy krew i wzmocnia nerwy.
Co dzień wydają się recepty na to lekarstwo medycy Brzylji i Argentyny, mia- nowicie profesorowie: Dr. Miguel Coato, Austregesilo, Juliano Moreira, Rocha Faria, Rubiko Meira, Dr. Diogo Paris, Dr. Walter Saag, Dr. Eue. Galbarro aktoży i inni lekarze.

Do farbowania wszelkich materiałów uważa się gól- nie za najlepsze tak zwane Farby BAYER
CARLOS LUHM
Rua Riachuelo 161 — Curityba

Wzięta w krzyżowy ogień pytań sędziwa starszka przyznała się, iż nie mogąc pogodzić się ze starusz- ką — umyśliła pozbycie się jej, a w tym celu zamordowała ją, pod- wartowane ciało ugotowała w kot- le. Następnie wyjęła kości i spala- ła je.

Kobietę potwora osadzono w więzieniu.
SAM SIEBIE OBSŁUŻYŁ, SAM SIĘ OSKARŻYŁ, SAM ZA- ARESZTOWAŁ, SAM ZAMKNAŁ W ARESZCIE...

W Ameryce, jak zresztą i gdziein- dzie, szerzy się prąd pod hasłem „Ozłowiecz i obsługuj sam siebie”. Takie napisy są w restauracjach, gdzie goście sami sobie przynoszą potrawy z okienka kuchennego, na automatach, sprzedających różne towary itp.

Otóż pewien obywatel Bostonu posuwał się znacznie dalej i bo u- piwszy się nalezytce w jednym z szynków noonych, zjawił się w ko- miszarjacie policyjnym, stanął przed biurkiem dyżurnego sierżanta i oświadczył glosem urzędowym:

— Jestem aresztowany!
— Co takiego? — zapytał dzi- wiony sierżant.
— Aresztowany!
— Przez kogo?
— Przeze mnie! — odpowiedział obsługujący sam siebie obywatel, z dumą opierając palec prawej ręki o pierś swoją.

— Za co? — brzmiało dalsze py- tanie sierżanta, który tymczasem wziął pióro do ręki i zaczął pisać raport.

— Za pijanstwo! — odpowiedział pijak i równy, pewnym glosem, dowodzącym, że nie tak wiele znów alkoholu pochłonał, podyktował imię, nazwisko, wiek i mieszkanie...

— Tak! wszystko w porządku — odparł policjant.

— Czy mogę odejść już do a- resztu. Myślę, że cela nr. 5 będzie dla mnie najodpowiedniejszą, je- żeli nie jest zajęta? — kofazył człowiek, obsługujący sam siebie, widocznie już obudzony z lokalem.

— I owszem, jest wolna. Może ją pan zająć!

— Dziękuję panu! — oświadczył pijak i w chwili potem drzwi au- tomatyczne aresztu zamknęły się za nim, zatrzaski jego własną ręką.

ELDORADO AFRYKAŃSKIE.

W okolicy portu Nolloth w Na- maqualand, zapadłej okolicy mię- dzy Atlantykem i pustynią pół- dniowej Afryki, roi się dzisiaj od Europejczyków, których podąga- ła tam nadzieja łatwego zubożec- nia się, albowiem na rozległych polach tego dzikiego kraju od- kryto obrzemię pola djamentowe. W Namaqualandzie mówią dzisiaj tylko o djamentach. Wszystkich ogarnęła febra nowego Eldorado afrykańskiego.

W Aleksander-Bay, odległym od Nolloth o 90 km. znajduje się je- dna z najmniejszych kopalni. Pra- cuje tam 200 ludzi, płatnych dzien- nie po 10 szylingów, t. j. około 25 milr. Cały teren kopalni jest otoczony drutem kolczastym i strze- żony dniami i nocą przez uzbrojo- ne oddziały. Środki żywnościowe i słodka woda dostarczane są w wielkiej obfitości i w najlepszym gatunku i stanie. Higieniczne wa- runki bez zarzutu. Wanny i prz- sznice ciepłe i zimne, dwa szpi- tალი, dwóch lekarzy i cały personel sanitarny stałe ciągle do walki z tem wszystkim, ooby mogło szkodzić zdrowiu pracujących. Są skle- py nawet z luksusowymi towara- mi. Robotnicy zakontraktowani są na 6 miesięcy, w przeciagu których nie wolno im jest opuszczać obo- zu. Od czasu do czasu tylko urza- dzane są wspólne wycieczki na jedną z wysp rzeki Pomarańczo- wej, by się tam nacieszyć bogatą roślinnością i użyć nieco oczom- zmeconym monotonością pastylni.

Robotnicy są to dzielnifarmery z Namaqualandu, ale nie brak i lu- dzi z najlepszych rodzin i z wyso- kiem wykształceniem.

Nie wszystko tam jednak jest dozwolone. Wstępu nie mają nigdy: alkohol, karty i kobiety. Pod żad- nym pozorem i pod żadną postać- ą nikt ich tam wprowadzić nie może.

Wiele jest jednak książek i cza- sopolism w czytelnii, jest olbrzymia sala jadalna, gdzie trzy razy dzien- nie dają obfity posiłek, są wygo- dne fotele, w których po spożyciu darów Bożych przez pewien czas spoczywają spracowani robotnicy.

Prawdziwy Eden na ziemi, ale bez Ewy i prawdopodobnie bez weza.

OD REDAKCJI.

Wpisali za różne Panowie: Józef Zóraski 10\$, Szczepan Rozpędowski 13\$, Antoni Lasakowski 5\$, Kazimierz Podgórski 63600, Michał Samonowski 10\$, otrzymano sa drukowanie blo- cków, Józef Turski 15\$.

Prenumerata „Ludu” zapła- cili Panowie: Po 10\$000:

Antoni Czekalski, Józef Reznar, Fran- ciszek Szluga, Hałas, Antoni Bejan, Jan Rybiński, Wincenty Garus, Woj- ciech Patrzyk, Antonio Stodolny, Marcja Rybarczyk, Francisco Raniszewski, Antoni Laskowski, Miguel Robaszek, Ks. Peres, Józef Koncikowski, Kazi- mierz Piotrowski, Mikopaj Hamerski, Antoni Gabrielczyk, Ignacy Kotliński, Władysław Mykiel, Marcin Kępcowski, Wład. Wilkoszyński, Szymon Kulig, Sylwester Wiśniewski, Jan Kulig, Woj- ciech Jaworski, Franciszek Stoki, Ja- kób Lenart, Bolesław Sucharek, Wład- ysław Bykowski, Franciszek Rejmus, Jakób Kuozkowski, Józef Jaguszewski, Theodor Bartnicki, Jan Szabat, Sta- nisław Modzeł, Andrzej Badziak, Jan Du- szak, Franciszek Muraski, Jan Stawi- ski, Julia Spyra, Józef Paluch, Filip Swierszcz, Antoni Jubel, Roman Ry- kiel, Hipolit Kowalski, Michał Stolar- ski, Paweł Koz, Jan Wilczak, Józef Palakowski, Franciszek Toczek, Andrzej Dylag Jan Graybus, Paweł Frybucy, Franciszek Walasek, Jan Studziński, Antoni Gostocki, Hieronim Karciński, Adolf Janicki, Józef Bednarski, Feliks Bilicki, Jan Oliwa, Bronisław Kowalski, Waleńty Klimczak, Wawrzyniec Szcze- pański, Aleksander Choiniski, Bernard Krasinski, Józef Bajerski, Francisza Mikosz, Michał Bajerski, Michał Druzek, Leonard Wolinski, Leonard Zagottowicz, Ks. Stan. Golaubowski, Wincenty Bączek, Jan Dąbrowski, Karol Strona, Wład- ysław Chrupceł, Petronela Mucha, Maciej Orłowski, Józef Siwy, Michał Boron- ROZNI: Bonifacy Witkowski, 5\$, Alek- sander Sobieraj 13\$, Stanisław Polon 5\$, Leon Krygowski 11\$, Jan Kosiba 5\$, Piotr Kulig 21\$, Jan Trzaskos 20\$, Stefan Karliński 25\$, Jan Klizdo 20\$, Andrzej Czerchowiec 5\$, Władysław Kotowski 30\$, Jan Pucha 14\$, Franc. Stawinski 30\$, Andrzej Kubiak 30\$, Marjan Dembński 20\$, Wład. Zdanek 20\$, Antoni Modkowski 20\$, Kaz. Zamb- rzynski 18\$, Józef Niemiec 20\$, Józef Mierzwa 5\$, Piotr Krzyżanowski 21\$, Józef Kuruz 5\$, Felix Urban 11\$, Kaz. Rembowski 6\$, Bolesław Kłosiński 21\$, Stanisław Prokopiak 8\$.